

Formanden (Høgshro): Det ærede Medlem maa ikke indlade fig i Samtale med andre Medlemmer.

P. Solm: Saa maa det ærede Medlem ikke forstyrre mig, naar jeg taler.

Formanden (Høgshro): Forstyrrelser skal det ærede Medlem ikke lade sig forstyrre af.

P. Solm: D'Hrr. have saameænd gode Grunde til at tale saa meget derfor, som de gøre, men vi ere mange, der ikke have nogen Interesse dert. Nu hørte jeg nok, at det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valgkreds (Bist) der for øvrigt er entig med mig i mange Ting, og har stillet sig meget velvillig over for mig og mit Parti, især i Dag, sagde i Gaar til den ærede Ordfører, at han glædede sig overordentlig meget over at høre Ordføreren udtale, at vi nu skulde indskrænke os til at bevilge det, der var strengt nødvendigt. Det ærede Medlem vil indrømme mig, at naar vi ere inde paa det strengt nødvendige, saa ere vi inde paa et Skøn. Hvad er det strengt nødvendige? Det ærede Medlem kan mene dette eller hint, og jeg kan mene dette eller hint, og hans Anskuelse ville vist næppe blive accepterede, men mine slet ikke. Nej, jeg siger, at er der nogen Anskuelse om, hvad der er strengt nødvendigt, der bliver respekteret, saa er det den ærede Krigsministers, det have vi set de foregaaende Aar. Det forekommer mig saaledes, at man ikke kan være saa glad over, at vi ere komne ind paa at indskrænke os til det strengt nødvendige, thi det bliver det, som den ærede Krigsminister anser for strengt nødvendigt, saa længe vi finde os i, at han regerer, som han gør. Seg og mine Meningsfæller have nu den Mening, at det, der bliver tilbage paa det militære Budget, efterat vi have udstemt det, som Flertallet og Mindretallet foreslaa — den Rest, der bliver tilbage, er lige saa lidt nødvendig som det øvrige, vi stemme ud, det er ikke alene unødvendigt, men det er unyttigt og skadeligt. Vi se saaledes paa de militære Foranstaltninger i det hele taget, at det er dem, vi skyldte hele den Tilstand, vi have her i vort Land for Djæbliffet. De høre Hovedskylden derfor,

fordi de slugte den største Del af Midlerne og bestandig kræve mere. Vi ere af den Mening, at Militarismen og de militære Institutioner kun bidrage til at forarme Landet, og de bidrage sandelig ikke til at opdrage Befolkningen paa den Maade, som vi synes, den skulde opdrages. Man taler saa tit om, at vi virke demoraliserende paa Befolkningen med vore Anskuelse. Det kan være, at de Herrer synes saaledes, men saa kunne de tale om, hvad vor Virksomhed gaar ud paa og tale rigtig og sandt derom, men det gøre de Herrer meget sjældent. Men naar vi skulle tale om, hvad de militære i Virkeligheden udrette her i Landet med Hensyn til Ungdommens Opdragelse, saa turde det, de udrette, ikke være saa overordentlig moralsk og belærende for Ungdommen. Naar den unge, efterat Læretiden er udstaaet, kommer ind og skal spille Soldat, saa er det mange Gange i højeste Grad økonomisk ruinerende for ham at komme derind og spille sin bedste Ungdomstid. Og hvad lærer nu Soldaten i Tjenesten? Den hele Tone og den hele Aand, der gaar igennem det militære Væsen, er efter min Mening i Almindelighed ikke af den Natur, at den bidrager til at opdrage gode Mennesker. Det, at man lærer den unge at staa ret for sine foresatte, og at man siger til ham: Soldaten skal ikke tænke, men kun adlyde, er det samme som at sige, at han ikke er Menneske. Vi arbejde paa at faa de unge, der lære, til at blive tænkende Medborgere og derigennem at forstaa, hvad der foregaar rundt omkring dem, men de militære søge at faa de unge til at tænke saa lidt som muligt, for at de saa godt som muligt kunne lære at adlyde, ligegyldigt hvad der bliver dem befalet. Det er ikke at opdrage Ungdommen godt her i Landet, tror jeg, og derfor ere vi imod Militarismen og ville altid være det.

Nu skal jeg kun gøre nogle enkelte Bemærkninger til det ærede Medlem fra Lyngby (Golding). Det ærede Medlem er Skyld i, at man har saa overordentlig ondt ved at tage ham alvorlig. Den Maade, hvorpaa han optræder her i Tinget og taler om de Sager, han nu en Gang beskæftiger sig med, er i Virkeligheden af en saadan Natur, at man har ondt ved i det hele at synes, at der kan føres en alvorlig Diskussion med